

รายงานสรุปการรับคณะอดีตผู้ว่าการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย(กฟผ.)และผู้บริหารระดับสูง
ณ โครงการพัฒนาตอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงราย
ระหว่างวันที่ 11 – 13 กรกฎาคม 2562

1. ข้อมูลคณะ

ที่มาและความสำคัญ	หนังสือขอเข้าศึกษาตุงงานเรียน ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ ลงวันที่ 11 เมษายน 2562 สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2561 คณะผู้บริหารกฟผ.และทีมปฏิบัติการด้าน งานพัฒนาชุมชนรุ่นที่1 มาศึกษาตุงงานโครงการพัฒนาตอยตุงฯ นำคณะมาโดยอดีต ผู้ว่าการกฟผ.นายกรศิษฐ์ ภัคโชตานนท์ ในการมาตุงงานครั้งนั้นทำให้ผู้เข้าศึกษาตุงงาน เกิดแรงบันดาลใจ และประทับใจหลังจบการศึกษาตุงงาน จึงได้มีการนำคณะผู้ว่าการ ไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย(กฟผ.)และผู้บริหารระดับสูงจากทุกภาคส่วน มา ศึกษาตุงงาน “ตอยตุงโมเดล” เพื่อให้บุคคลที่เป็นระดับผู้นำเกิดแรงบันดาลใจ เข้าใจ หลักการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง และนำไปปรับใช้กับการทำงานขับเคลื่อนชุมชน ของตนเอง
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้บริหารของ กฟผ.ได้เรียนรู้ เข้าใจหลักการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวง เกิด แรงบันดาลใจ และนำไปปรับใช้ในการทำงาน
ระดับ	ระดับคณะ 5 ระดับเนื้อหา 4 คะแนนรวม 9
องค์ประกอบ	1.นายนายไกรสิทธิ์ กรรณสูต ตำแหน่ง อดีตผู้ว่าการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย 2.นายกรศิษฐ์ ภัคโชตานนท์ ตำแหน่ง ที่ปรึกษารองผู้ว่าการยุทธศาสตร์ อดีตผู้ว่า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และผู้บริหารระดับสูง รวมทั้งสิ้น 28 คน ผู้ประสานงานคณะ คุณจรรยาพร (ปู) และคุณกุลธิดา ศักดิ์ชัยประดิษฐ์
เจ้าหน้าที่รับ คณะ	- ผู้บรรยาย นางอมรรัตน์ บังคมเนตร - ผู้ประสานงานของมูลนิธิฯ 1.นางสาวจรรยา เดชพัฒนากิจ 2.นางสาววิภาวดี พิมลธิดกุล 3.นายปฏิภาณ ไอ่เย 4.นายเกตวายุช นิคมภักดิ์
แหล่ง สนับสนุน งบประมาณ	คณะจ่ายเอง รหัสคณะ 912-B62-148

2. กำหนดการคณะ

วันพฤหัสบดีที่ 11 กรกฎาคม 2562

เวลา 08:30 - 09:35 น.	คณะเดินทางถึงท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย โดยสายการบินแอร์เอเชีย เที่ยวบินที่ FD 3199
เวลา 10:00 - 11:00 น.	เดินทางไปยังโครงการพัฒนาดอยตุงฯ
เวลา 11:00 - 12:30 น.	รับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาดอยตุงฯ "การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากการทำจริง และการพัฒนาที่วัดผลได้ โดยการประเมิน ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง" ณ ห้องประชุมชั้น 2 หอแห่งแรงบันดาลใจ
เวลา 12:30 - 13:30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13:30 - 13:40 น.	ออกเดินทางไปยัง แปลงป่าเศรษฐกิจ นวัตกรรม 1
เวลา 13:40 - 15:30 น.	ชมแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจ แมคคาเดเมีย กาแฟอาราบิก้าดอยตุง และ โรงงานแปรรูปแมคคาเดเมีย "บริษัทนวัตกรรม จำกัด ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2532 เป็นความร่วมมือกันเป็นของภาคเอกชน ดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการพัฒนาดอยตุง โดยเลือกพืชที่ผลผลิตมีมูลค่าทาง เศรษฐกิจสูง สามารถนำไปแปรรูปและเพิ่มมูลค่าได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างรายได้ให้คน ดูนุในระยะยาว เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้คนกับป่าอยู่ด้วยกันอย่างพึ่งพา พืชเศรษฐกิจที่ โครงการพัฒนาดอยตุงฯ เลือกมาส่งเสริมคือ กาแฟพันธุ์อาราบิก้า และแมคคาเดเมีย ปัจจุบัน กลายเป็นต้นแบบของการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม"
เวลา 15:30 - 16:30 น.	ชมหอแห่งแรงบันดาลใจ "เรื่องราวของราชสกุลมหิดล ผ่านพระราชจริยวัตร ปรัชญา และหลักการทรงงานที่เรียบง่าย พระวิริยะอุตสาหะ ที่มุ่งพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย และสร้าง ประโยชน์สุขแก่ แผ่นดิน ที่ต่างทรงเป็นแรงบันดาลใจให้กันและกัน เพื่อให้คนไทย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ได้ เรียนรู้และเข้าใจ บทบาทของราชสกุลมหิดล ที่มีต่อคนไทยและแผ่นดิน อีกทั้งสร้างแรงบันดาลใจ และจุดประกาย ให้ผู้ที่มาเยี่ยมชมคิดดี มุ่งมั่นประพฤติดี ปฏิบัติดี เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ต่อไป"

เวลา 16:30 - 18:00 น. กิจกรรมถอดบทเรียนการเรียนรู้ประจำวัน ณ คลับ 31

เวลา 18:00 - 19:00 น. รับประทานอาหารเย็น ณ ศาลาลีลาวดี

วันศุกร์ที่ 12 กรกฎาคม 2562

เวลา 07:00 - 08:00 น. รับประทานอาหารเช้า ณ ศาลาลีลาวดี

เวลา 08:00 - 08:30 น. ออกเดินทางไปยังศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ

เวลา 08:30 - 11:00 น. **ศึกษาดูงานศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ**

“ครั้งแรกก่อตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นศูนย์ฝึกอาชีพด้านหัตถกรรม เป็นพัฒนาชนกลางน้ำ โดยการสร้างงานสร้างอาชีพ เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้ที่มั่นคง พอเพียง โดยการต่อยอดจากภูมิปัญญาเดิมของชาวบ้าน และเสริมในสิ่งที่ขาด โดยการให้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ อุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน เหมาะสมกับการทำงาน ตรวจสอบคุณภาพทุกขั้นตอน ที่สำคัญคือผลิตภัณฑ์ต้องออกแบบตามที่ลูกค้าหรือตลาดต้องการ และชาวบ้านเองจะได้เรียนรู้การทำงานจากการปฏิบัติจริงด้วยตัวเอง เป็นการพัฒนาทักษะความชำนาญเพิ่มขึ้นไปอีกด้วย” ซึ่งประกอบไปด้วย

- โรงงานทอผ้า เย็บผ้า
- โรงงานกระดาษสา
- โรงงานควักกาแปดอยตุง
- โรงงานเซรามิก

เวลา 11:00 - 12:00 น. **ศึกษาดูงานการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ณ ศูนย์คัดแยกขยะ**

เวลา 12:00 - 12:30 น. ออกเดินทางไปยังโครงการพัฒนาตอยตุงฯ

เวลา 12:30 - 13:30 น. รับประทานอาหารกลางวัน ณ ครีวดำหนัก

เวลา 13:30 - 14:30 น. พุดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้นำท้องถิ่น ผู้อาวุโส และคนรุ่นใหม่ของตอยตุง ณ ห้องประชุม VIP

เวลา 14:30 - 14:45 น. รับประทานอาหารว่าง

เวลา 14:45 - 15:30 น. ฟังบรรยายสรุปเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชน ณ ห้องประชุม VIP

- เวลา 15:30 - 17:00 น. ฟังบรรยายสรุปหลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน ณ ห้องประชุม VIP
- เวลา 17:00 - 18:00 น. พักผ่อนตามอัธยาศัย
- เวลา 18:00 - 19:00 น. รับประทานอาหารเย็น ณ ศาลาลีลาวดี
- เวลา 19:00 - 20:00 น. กิจกรรมถอดบทเรียนการเรียนรู้ประจำวัน

วันเสาร์ที่ 13 กรกฎาคม 2562

- เวลา 07:00 - 08:30 น. รับประทานอาหารเช้า ณ ศาลาลีลาวดี และเช็คเอาท์
- เวลา 08:30 - 12:00 น. **ชมพระตำหนักดอยตุง**
"พระตำหนักดอยตุงเป็นที่ประทับและที่ทรงงานของสมเด็จพระเจ้า เพื่อพระองค์จะได้สังเกตและทำงานพัฒนาอย่างใกล้ชิด "บ้านที่ดอยตุง" เกิดจากพระราชกระแสรับสั่ง "ถ้าไม่มีโครงการพัฒนาดอยตุงฯ ฉันจะไม่สร้างบ้านอยู่ที่นี่" พระตำหนักดอยตุงจึงเป็นสัญลักษณ์แสดงความเรียบง่ายและการทรงงานหนักเพื่อพสกนิกรของพระองค์"
- ชมสวนแม่ฟ้าหลวง**
"สวนไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวแห่งนี้แหล่งท่องเที่ยวหลักที่ช่วยสร้างงานและรายได้ให้ดอยตุงทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะอาชีพที่หลากหลาย ตั้งแต่การท่องเที่ยว การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและโรงเพาะปลูก ซึ่งทักษะและรายได้เหล่านี้ถือเป็นการสร้างพลังให้ชุมชน เปลี่ยนอาชีพให้ชาวบ้านหลายคนจากแรงงานรับจ้างเป็นเจ้าของกิจการ"
- เยี่ยมชมร้านค้าแฟชั่นตุง ณ หมู่บ้านอาข่าปากกล้วย**
- เวลา 12:00 - 13:00 น. รับประทานอาหารกลางวัน ณ ครวัตำหนัก
- เวลา 13:00 - 14:00 น. เดินทางไปยังท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย
- เวลา 16:00 - 17:50 น. คณะเดินทางกลับโดยสายการบินแอร์เอเชียเที่ยวบิน FD 3208

หมายเหตุ : กำหนดการอาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม

3. สรุปเพื่อการเรียนรู้ของคณะ

วันที่ 11 กรกฎาคม 2562

กิจกรรมที่1 : ฟังบรรยายเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูล โครงการพัฒนาอยตุงฯ

บรรยายโดย : 1.) คุณอมรรัตน์ บังคมเนตร 2.) คุณรัฐกร สวัสดิ์แดง (เพื่อให้คณะเข้าใจการแก้ปัญหาจากข้อมูลจริง เข้าใจชุมชน ก่อนลงมือพัฒนา)

คณะรับฟังบรรยายเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูล โครงการพัฒนาอยตุงฯ

ข้อซักถาม

1. ที่ดินบนดอยตุงขายได้ไหม
 - ไม่ได้ เพราะพื้นที่ตรงนี้เป็นป่าสงวน ตกทอดทางบุตรหลานเพื่ออยู่อาศัยและทำกิน
2. แบ่งที่ดินยังไ้
 - ยึดจากพื้นที่ทำกินเดิม แต่ถ้าหากใครที่มีมากไปก็ต้องจัดสรรใหม่เพื่อแบ่งให้คนอื่นด้วย
3. ช่วงที่มีการสำรวจยังมีการปลูกผืนไหม
 - ยังมีปลูก

4. ชาวบ้านไม่ต่อต้านใช้ไหม

- เราต้องเข้าไปในแบบที่ชาวบ้านยอมรับได้ ในช่วงแรกๆคุณชายเข้าไปหาชาวบ้านในฐานะ นายช่างชลประทานที่เข้าไปเพื่อช่วยเหลือหาน้ำให้กับชาวบ้าน ชาวบ้านจึงยอมรับ

5. การออกเอกสารกำหนดที่ดินทำกินแบบนี้จะหยุดการบุกรุกได้ไหม

- ใช่ แต่ต้องมีทางเลือกอื่นที่ดีกว่าเดิมให้กับชาวบ้าน

6. กฎกติกการอยู่ร่วมกันอย่างเสมอภาค คืออะไร

- สร้างตัวเชื่อมระหว่างโครงการกับชาวบ้าน เป็นตัวแทนจากชุมชน อสพ.สร้างความเข้าใจ สร้างทีม
- การสร้างความเชื่อมั่นศรัทธากับชาวบ้าน เรียกว่า Quick Hit คือ การแก้ไขปัญหาความ ต้องการลำดับแรกที่สำคัญที่สุดของชาวบ้านทันที เช่น ที่ตอยตุง Quick Hit คือ การจ้าง ชาวบ้านเป็นแรงงานมาปลูกป่าได้ ชาวบ้านได้รายได้ทุกวัน ทุกคน เพราะเราจ่ายเงินทุกวัน ต้องเข้าใจว่าชาวบ้านหาเช้ากินค่ำ ดังนั้นเมื่อมีเงินก็สามารถนำเงินไปซื้อข้าว ซื้ออาหารเลี้ยง ดูครอบครัวได้ ทำให้เขามีกินเขาจึงเชื่อมั่นสิ่งนี้

7. ตอนเริ่มต้นโครงการใช้บจากที่ไหน

- ใช้บของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ(กปร.) และงบประมาณปกติจากกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ตอนนั้นมีด้วยกัน 35 กรม 6 กระทรวง ในช่วงเริ่มต้นโครงการ แต่หลักการ ทำงานต้องเอาความสำเร็จเป็นตัวตั้งว่าทำแล้วชาวบ้านจะได้อะไร เรื่องงบประมาณก็ค่อยมา วางแผนต่อได้ แต่งบขาดก็ควรปรับแผนตามความเหมาะสมเพื่อไปให้ถึงเป้า ไม่ควรเอาเรื่อง งบเป็นที่ตั้งจนทำให้เสียเป้าหมาย

8. มีวิธีดึงทุกหน่วยงานมาร่วมมือกันยังง

- ต้องพูดคุยกัน ให้เข้าใจตรงกัน มีการสื่อสาร สื่อสาร และสื่อสาร มีส่วนร่วม มีส่วนร่วม และมี ส่วนร่วม

กิจกรรมที่ 2 : เยี่ยมชมแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจ แมคคาเดเมีย กาแฟอาราบิก้าดอยตุง และโรงงานแปรรูปแมคคาเดเมีย(เพื่อให้เข้าใจการพัฒนาที่มีความต่อเนื่อง และมั่นคง)

วิทยากรแปลงแมคคาเดเมียและการแปรรูป : นายสุรศักดิ์ เสียงดี

วิทยากรแปลงกาแฟ : นายหลวง นามยี่

คณะเยี่ยมชมแปลงป่าเศรษฐกิจ นวัตกรรม

ข้อซักถาม

1. ช่วงที่ไม่มีดอกแมคคาเดเมียไปไว้ที่ไหน
 - ฝักรับมาจากบริษัทเอกชน ถ้าหมดฤดูก็จะบริษัทก็จะเก็บกลับไป
2. ผลผลิตแมคคาเดเมียเป็นอย่างไรบ้าง
 - ยังคงที่ ผลิตได้เรื่อยๆ
3. รสชาติน้ำฝักเป็นอย่างไร
 - มีกลิ่นดอกแมคคาเดเมียเป็นเอกลักษณ์
4. บ้าย UN เขาให้ตลอดไปไหม
 - ให้ตลอดไป
5. เก็บผลผลิตเสร็จแล้วจะออกดอก ออกผลอีกครั้งเมื่อไร
 - อีกประมาณ 6 เดือน

6. ถ้าเราจะเร่งให้ออกผลต้องรดน้ำใช่ไหม
 - ได้ แต่รสชาติก็จะต่างกับผลที่ออกตามฤดูกาล
7. ทำไมถึงปลูกกล้วยในแปลงกาแฟ
 - ปลูกเป็นไม้บังร่มให้ต้นกาแฟ เพราะกล้วยเป็นพืชที่โตเร็ว ในช่วงแรกๆที่ปลูกกาแฟจึงปลูกกล้วยเป็นไม้บังร่ม เพราะผู้เชี่ยวชาญบอกว่ากาแฟเป็นต้องมีไม้บังร่มไม่เช่นนั้นจะมีปัญหาเรื่องโรคเหี่ยว
8. กาแฟ 1 กิโลเมื่อสีแล้วจะเหลือเท่าไร
 - กาแฟเชอรี่ 10 กิโล สีแล้วเหลือเป็น 1 กิโล
9. รายได้จากกาแฟเท่าไร
 - ประมาณ 20,000 – 30,000 บาท/ครอบครัว/ปี ถ้าดูแลดีก็จะได้เยอะ เช่น ลูกสมจิตรได้ประมาณ 100,000 บาท/ปี
10. มีการขายกาแฟให้เจ้าอื่นไหมนอกจากแบรนด์ดอยตุง
 - มีขายให้กับ MUJI และ ปตท. แต่กาแฟเราเน้นเรื่องคุณภาพไม่ใช่ปริมาณ

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

****ระหว่างการศึกษาดูงานคณะท่านหนึ่งได้พูดขึ้นว่า ที่เขาค้อก็มีการปลูกแมคคาเดเมีย และราคาสูงกว่าที่นี่**

- ฟันนั้นที่ได้แสดงความเห็นว่า การที่ชาวบ้านขายถูกก็เพื่อต้องการที่จะขายของให้ได้เพราะปลูกไปแล้ว และถ้าเราไปช่วยรับซื้อแบบของถูกก็แสดงว่าเราไปส่งเสริมชาวบ้านให้คิดง่ายๆ ไม่คำนึงถึงคุณภาพและความยั่งยืน ไม่ได้ตั้งศักยภาพชาวบ้านให้ทำของนั้นเพิ่มมูลค่าและขายในราคาที่สูงขึ้น เพราะการที่แมคคาเดเมียจะอร่อยนั้นต้องผ่านกระบวนการคัดสรร มีขั้นตอนการผลิตอย่างมีคุณภาพ ไม่เช่นนั้นก็จะทำให้หมิ่นหมิ่นไม่อร่อย ดังนั้นถ้าเราอยากช่วยชาวบ้าน ก็ต้องสอนให้เขาทำของที่มีคุณภาพเพื่อความยั่งยืน

กิจกรรมที่ 3 : เยี่ยมชมหอแห่งแรงบันดาลใจ

คณะเยี่ยมชมหอแห่งแรงบันดาลใจ

กิจกรรมที่ 4 : สรุปรบทเรียนประจำวัน

สรุปรบทเรียนวันนี้ให้คณะสะท้อนเป็นรายบุคคลว่าได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการศึกษาดูงาน

สรุปรบทเรียนประจำวัน

สิ่งที่คณะได้เรียนรู้

- เข้าใจเรื่องศาสตร์พระราชามากขึ้น
- เข้าใจตัวเอง และทีมเข้าใจร่วมกัน
- เริ่มต้นจากความต้องการของชุมชน
- การแก้ไขปัญหาที่รากเหง้า
- สร้างความเชื่อมั่นให้ชาวบ้าน
- ชาวบ้านเห็นประโยชน์จากโครงการพัฒนาโดยตรง
- การอดทนเพื่อไปถึงเป้าหมาย
- การทำงานเป็นทีม ร่วมมือกันทุกภาคส่วนอย่างเสมอภาค
- การแบ่งปัน
- พุดให้น้อย ลงมือทำให้มากขึ้น
- คำนึงถึงประโยชน์ของชุมชนมากกว่าความสำเร็จของโครงการ
- ชุมชนเข้มแข็งมาจากแบบอย่าง/ต้นแบบที่ดี มีผู้นำที่เข้มแข็ง
- ต้องลงพื้นที่พูดคุย ทำความเข้าใจ และสร้างความเชื่อใจ
- ต้องมีการวางแผน และลงมือทำอย่างมีส่วนร่วม
- พัฒนาตามความเหมาะสมของพื้นที่ เพราะแต่ละพื้นที่มีปัญหาและบริบทที่ต่างกัน
- การสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน
- ทำงานด้วยความจริงใจ มุ่งมั่น
- โครงการพัฒนาโดยตรงเป็นศูนย์กลางและตัวเชื่อมให้กับชุมชน
- ต้องปรับแนวคิดทั้งชุมชน และพัฒนาให้ถูกต้องและไปในทางเดียวกัน
- หลายภาคส่วนแต่เป้าหมายเดียวกัน
- ทำงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน
- ต้องคำนึงถึงคุณภาพ
- ทุกคนที่เกี่ยวข้องพูดคุย และสร้างข้อตกลงร่วมกัน
- การพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีแผนเป็นขั้นเป็นตอน (3 S อดทน – พอเพียง – ยั่งยืน)

- เปิดใจเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ และต้องเรียนรู้ตลอดเวลา
- ไม่ยึดติด เหมือนสมเด็จพระองค์ท่านไม่ทรงถือว่าทรงป็นใหญ่ และเข้าถึงชุมชน
- ทำอย่างต่อเนื่อง (กฟผ.ควรนำเรื่องความต่อเนื่องไปปรับใช้)
- การสร้างความเป็นเจ้าของ
- โครงการพัฒนาดอยตุงมีเป้าหมายชัดเจน คือการพัฒนาคน
- แม่ฟ้าหลวง คือ ผู้หญิงตัวเล็กๆ แต่มีหัวใจที่โตมาก
- ต้องคำนึงถึงตลาด ไม่ใช่ส่งเสริมอย่างเดียว
- ต้องสำรวจตัวเองว่าเข้าใจ และรู้เรื่องจริงหรือไม่ (เคยคิดว่าตัวเองเข้าใจเรื่องศาสตร์พระราชาแล้ว แต่เมื่อมาดูงานที่ดอยตุงแล้วทำให้รู้ว่าตัวเองยังไม่เข้าใจจริง)
- วางแผน มองเป้าระยะยาว
- ทุกระดับต้องมีเป้าเดียวกัน เดินไปในทิศทางเดียวกัน และทำร่วมกัน

ข้อเสนอแนะจากคณะ : ควรมีการติดตามผลว่าคนที่มาเรียนรู้ ได้นำสิ่งที่เรียนรู้กลับไปต่อยอดหรือลงมือทำจริงไหม

วันที่ 12 กรกฎาคม 2562

กิจกรรมที่ 1 : ศึกษาฐานศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ

พินันทกล่าวความเป็นมา และภาพรวมของศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ และให้วิทยากรแต่ละโรงงานนำชมและบรรยายตามโรงงานต่าง ๆ โดยวิทยากรแต่ละโรงงานประกอบด้วย

1. วิทยากรโรงงานทอผ้าเย็บผ้า : 1.นางคำ คำคำจริง 2. นายโกศลย์ รัชตะนิตีโสภณ
2. วิทยากรประจำโรงงานกระดาษสา : นางสาวเสาร์ หนานแสง
3. วิทยากรโรงควักกาแฟ : นางสาวคำนวล หนานใส
4. วิทยากรโรงงานเซรามิก : นางสาววิไลพร จรุงโกศลเกษม

คณะเยี่ยมชมโรงงานทอผ้า และโรงงานกระดาษสา

คณะเยี่ยมชมโรงงานคว่ำกาแฟ และโรงงานเซรามิก

ข้อซักถาม

1. ใครคิดลายผ้าใหม่ๆ ให้
 - ดีไซน์เนอร์
2. รุ้นบ้างได้ค่าแรงเท่ากันไหม
 - ได้ค่าแรงแบบเหมา แล้วแต่ศักยภาพของแต่ละคน บางวันก็ได้ 500-600 บาท
3. ถ้าทอขายก็แสดงว่าได้รายได้ไม่น้อยลงใช่ไหม
 - เราจ่ายค่าแรงขั้นต่ำ 350 อยู่แล้ว แต่แค่ช่วงแรกๆที่ฝึกเท่านั้น พอทอเป็นแล้วก็จะได้มากกว่า 350 บาท
4. โครงการพัฒนาอดอยตุงฯไม่ได้รับเงินสนับสนุนแล้วใช่ไหม
 - ไม่ได้รับมาตั้งแต่ปี 2545 แล้ว

5. บ้างๆได้โบนัสไหม

- ได้ทุกปีค่ะ

6. ทีมของมูลนิธิหรือใครดูแลตลาด

- ทีมการตลาดของมูลนิธิ

7. การย้อมย้อมที่นี้ด้วยไหม

- ย้อมที่นี้ และทางผู้บริหารก็มีนโยบายที่จะใช้สีย้อมธรรมชาติด้วย

8. บ้างๆเคยอยู่กรุงเทพฯไหม

- เคย อยู่ที่หนองแขม เคยทำงานเก็บดอกมะลิถึงละ 3 บาท และได้พักผ่อนน้อย

9. ทำไหมไม่ใช้เครื่องจักร

- เราเป็นมูลนิธิที่ช่วยเหลือชาวบ้าน ถ้าใช้เครื่องจักรชาวบ้านก็จะไม่มีงานทำ

10. มีการควบคุมเรื่องความปลอดภัยไหม

- มีค่ะ เรามีการดูแลเรื่องความปลอดภัย มีการอบรม จป.ทั้งระดับผู้บริหารและหัวหน้างานต่างๆ

11. ดีไซน์เนอร์มาจากไหน

- มีน้องๆที่เรียนจบมาจากทั้งไทยและต่างประเทศ แรกๆเราใช้ดีไซน์เนอร์จากต่างประเทศเพราะเขามีความเชี่ยวชาญ เข้าใจกระบวนการทอไหมใช่แค่การออกแบบในคอมพิวเตอร์ ทำให้เข้าใจคนทอ ออกแบบได้เหมาะสมกับความสามารถของคนทำงานด้วย ปัจจุบันเรามีดีไซน์เนอร์ที่มาประจำอยู่ที่นี้กับบ้างๆเลยทำให้เกิดการพูดคุย เข้าใจกันมากขึ้นระหว่างดีไซน์เนอร์กับคนทอ

12. กระดาษในสมุดเป็นสาด้วยไหม

- เป็นกระดาษธรรมชาติไม่ใช่สา สาเป็นแค่ส่วนของปก

13. สมุดสาผลิตที่นี้ใช่ไหม

- ใช่

14. กาแฟที่นี้ขายในรูปแบบสารกาแฟได้หรือไม่

- ได้ ปกติมีคนมารับซื้อเป็นจำนวนมากๆเพื่อไปคั่วเองประมาณ 10-15 ตัน ล่าสุดก็ได้ส่งให้ลูกค้าที่ประเทศญี่ปุ่น

15. กาแฟแต่ละแบบใช้เวลาในการคั่วเท่ากันไหม

- ไม่เท่ากัน

16. Espresso คั่วที่กิ่งคา

- 220 – 228 องศา ใช้เวลาคั่วประมาณ 20 นาที

17. มีการควบคุมสารเคมีไหม

- มีการควบคุมตั้งแต่ที่ไร่

กิจกรรมที่ 2 : ศึกษาดูงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

ขณะศึกษาดูงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

ข้อซักถาม

1. ขณะที่เป้นแพมเพิททำยังงใดต้งไปตากแห้งก่อนไหม
 - แรกๆเรตากแห้ง แต่ผลกระทบที่ตามมาคือเกิดควันดำ ปัจจุบันเราจึงเผาแบบไม่ตากแห้งเพื่อลดควันดำ
2. ตอนแยกขยะมีการสอนชาวบ้านใช้ไหม หรือสอนเด็กๆ
 - เรามีข้อจำกัดในเรื่องของเจ้าหน้าที่จึงไม่สามารถเข้าไปสอนได้ทุกหมู่บ้าน แต่มีการสอนเด็กๆในโรงเรียน
3. ขยะที่ย่อยสลาย 56% จัดการอย่างไรให้หมด
 - มีส่วนงานปศุสัตว์นำไปให้หมู ไก่ ที่เลี้ยงไว้
4. หลังคาล่องนมทำอย่างไร
 - เรารับซื้อกล่องนมจากโรงเรียนแล้วส่งไปให้บริษัทที่กรุงเทพฯอัดแผ่น

5. ลายกระเบื้องทำอย่างไร

- เป็นลายของกลองนม ไม่ได้ทำลวดลาย

6. ต้นทุนในการบำบัดน้ำเท่าไร

- 11 บาท/ลูกบาศก์เมตร แบ่งเป็นค่าเคมี 5 บาท ค่าไฟฟ้า 6 บาท

กิจกรรมที่ 3 : แลกเปลี่ยนพูดคุยกับคนอาวุโส ผู้นำชุมชน และเด็กรุ่นใหม่ของดอยตุง วิทยาการที่ร่วมพูดคุยกับคณะ

1. นายวีรชิต วรรณชิตกุล
2. นางมยุรา สิลาวงศกรกุล
3. นายชำนาญ อภิสุนทรกุล
4. นายชาญชัย จิราวัฒน์นาการ
5. นางสาวอรัญญา อภิเสถียรพงศ์
6. นายปฎิภาณ ไช้เย
7. นางสาวอรอุมา นามหยวก

คณะพูดคุยกับคนอาวุโส ผู้นำชุมชน และเด็กรุ่นใหม่ของดอยตุง

ข้อซักถาม

1. ตอนโครงการเข้ามาและบอกให้เลิกปลูกฝิ่น ต่อต้านไหม รู้สึกยังไง
 - ตอนแรกเราไม่พูดถึงเรื่องยาเสพติด เราจะพูดถึงความเป็นอยู่ ชีวิตที่ดีขึ้น และเรื่องการศึกษาก่อน เพราะถ้าเริ่มจากยาเสพติดก็จะถูกต่อต้าน เนื่องจากชาวบ้านยังมีชีวิตที่ยากลำบาก
 - เมื่อก่อนเราไม่รู้ว่าเราอยู่ที่ประเทศไทย หรือประเทศพม่า ความสะดวกสบายก็ไม่มี และไม่มีสัญชาติออกจากที่นี้ไปก็โดนจับ ไปไหนก็ไม่ได้ คือเราไม่มีโอกาส ดังนั้นอาชีพที่เราทำจึงต้องเป็นอาชีพที่ไม่สุจริตนี้เป็นการเลี้ยงชีพ และต้องพึ่งพากองกำลัง เราจำเป็นต้องปลูกฝิ่น เพราะเราไม่มีการศึกษา และเราก็ไม่รู้ว่ามีอาชีพไหนดีที่สุด กาแฟก็ไม่เคยเห็น แต่พอโครงการพัฒนาดอยตุงฯ เข้ามาเมื่อปี 2531 วิถีชีวิตจึงเปลี่ยน แต่ถามว่าเชื่อตั้งแต่แรกไหมชุมชนก็ยังไม่เชื่อ เพราะเราอยู่กันมานาน
 - การพูดคุยกับชาวบ้านต้องมี อสพ.เป็นตัวเชื่อม เพราะที่นี่มีทั้งหมด 6 ชนเผ่า พูดอยู่ 7 ภาษา จึงต้องมีการเลือก อสพ.ขึ้นมาเพื่อเป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างชุมชนกับโครงการ เมื่อก่อนการเป็น อสพ.ไม่มีค่าตอบแทน แต่เราทำเพื่อให้ชุมชนได้มีโอกาสมากขึ้น
2. ในฐานะคนรุ่นใหม่ คิดอย่างไรที่เด็กสมัยนี้ติดโซเชียล ยาเสพติด และจะหาอะไรที่จะทำให้ดอยตุงเติบโตและยั่งยืน
 - เรื่องนี้เป็นเรื่องท้าทายที่ส่วนงานพัฒนาเด็กและเยาวชนเจอโดยตรง เราได้มีการเข้าไปสำรวจความต้องการและปัญหาของเด็กๆ ในชุมชน 29 หมู่บ้าน ด้วยความที่เทคโนโลยีเร็วมาก และบวกกับน้องๆ ไม่มีอะไรจะทำ ขาดต้นแบบในการทำมาหากิน และขาดที่ปรึกษาด้วย ทางส่วนงานเด็กและเยาวชนจึงได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์เพื่อให้เด็กๆ ไปไปทำกิจกรรมร่วมกัน
3. ตอนโครงการเข้ามามีอายุเท่าไร และทำหน้าที่อะไร (ถามกลุ่มที่เคยเป็น อสพ.)
 - แม่มยุราอายุประมาณ 18-19 ปี ส่วนพี่ชื่นอายุ 20 ปี
 - ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเข้าไปคุยกับชาวบ้าน และแปลภาษา
4. อสพ.ต้องโน้มน้าวชาวบ้านด้วยไหม
 - แนนอนคะ การเข้าไปเก็บข้อมูลต้องใช้คนในชุมชนจึงจะได้ข้อมูล เพราะถ้าคนนอกเข้าไปเข้าก็จะไม่ให้ข้อมูล

5. มีวิธีเก็บข้อมูลยังไง ทำอย่างไรไม่ให้ผิดซ้ำ

- ต้องมีการพูดคุยกันก่อนถึงรายละเอียดที่จะทำ และถ้าเราเห็นว่าสิ่งที่เราจะทำเคยผิดพลาดมาแล้วก็มี การแนะนำ และมีการทำงานร่วมกันทุกหน่วยงาน

6. เริ่มต้นทำอย่างไรให้หล่อหลอมเป็นอันเดียวกัน เพราะมีความหลากหลายเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา

- ต้องเข้าใจตนเอง และเข้าใจเขา เข้าไปชุมชนแล้วเขากินยังงี้ เราก็ต้องกินได้ ไม่รังเกียจ ต้องไม่ แสดงความไม่ชอบ ต้องค่อยๆปรับเขา ถ้าเข้าใจเขาและเกิดการไว้วางใจแล้วเขาก็จะเล่าทุกอย่างให้เรา ฟัง และเมื่อเข้าใจแล้วก็สามารถนำมาวางแผนพัฒนาได้ ดังนั้นเราต้องสร้างศรัทธา เราจะไม่เอาเรื่อง วัฒนธรรม ศาสนามากกั้นการทำงาน เราเอาความเป็นพี่น้องมาทำงาน

7. ทำไมถึงยอมมาเป็นตัวเชื่อม ทำไมไว้วางใจโครงการ

- ผมทำงานอาสาสมัครมาเยอะทำกับหลายหน่วยงาน แต่สิ่งที่เห็นคือความไม่ต่อเนื่อง พอโครงการพัฒนา ดอยตุงฯ มากก็ทำให้ลังเลจึงพูดกับทางกับโครงการว่า ต้องทำอย่างที่เราประทับใจ และโครงการพัฒนา ดอยตุงฯ ก็ทำให้เห็นว่าทำจริง และมีการวางแผนดี

8. ตอนนั้นเรียนภาษาไทยที่ไหน

- เรียนที่โรงเรียน ดชด.

9. มีแรงบันดาลใจอะไร ทำไมจึงเป็นอาสา

- อยากสู้เพื่อชุมชน และเพื่อตนเอง

10. จุดไหนที่มั่นใจว่าโครงการสำเร็จแน่

- 3 ปีแรกยังไม่มั่นใจ ปีที่ 4 เห็นภาพชุมชนที่มีความเป็นอยู่ดีขึ้น เห็นผลผลิตและรายได้จากกาแฟ ทำให้ชาวบ้านมีอาชีพที่สุจริต เราจึงเชื่อโครงการ
- ตอนแรกไม่มั่นใจ กลัวถูกจับเพราะเรารับจ้างขนอาวุธ ขนฝิ่น เราทำสิ่งเหล่านี้เพราะไม่รู้จะทำอะไร บัตรก็ไม่มี จึงไปทำอย่างอื่นก็ไม่ได้ ผิดกฎหมาย ไม่ผิดกฎหมายเราก็ไม่รู้ เราหาเงินมาซื้ออาหาร ปัจจุบันทำอาชีพรับจ้างขับรถ มีความสุข ถ้าไม่มีสมเด็จย่าผมจะเป็นอย่างไรไม่รู้ อาจจะตายไปแล้ว

กิจกรรมที่ 4 : ฟังบรรยายเกี่ยวกับงานพัฒนาเด็กและเยาวชน

บรรยายโดย : นางสาวอรอุมา นามหยวก

คณะฟังบรรยายส่วนงานพัฒนาเด็กและเยาวชน

กิจกรรมที่ 5 : ฟังบรรยายเกี่ยวกับหลักการพัฒนาทางเลือกเพื่อการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

บรรยายโดย : นางอมรรัตน์ บังคมเนตร

คณะฟังบรรยายหลักการพัฒนาทางเลือกเพื่อการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

ข้อซักถาม

1. ชาวบ้านสามารถทำงานที่บ้านแล้วส่งมาให้ทางโครงการพัฒนาตอยตุงฯ ได้หรือไม่
 - มีบางอย่างที่สามารถทำส่งได้ เช่น ปอมๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ต้องใช้เครื่องจักร
2. ผืนยังมีปลูกที่ไหนใหม่ตอนนี้
 - ยังมีแถวๆ เชียงใหม่
3. ธุรกิจที่ชาวบ้านทำเองโครงการฯ เข้าไปช่วยไหม
 - ชาวบ้านต้องเป็นคนคิดทำลงทุนเอง ลงมือทำเองก่อน หากต้องการความช่วยเหลือจากโครงการฯ เราจึงจะเข้าไปช่วย ต้องเป็นสินค้าที่มีศักยภาพและไปได้ในตลาด ไม่ใช่ทุกอย่างเราจะต้องไปช่วย
4. ในช่วงแรกที่ปลูกป่า ใช้น้ำจากที่ไหน
 - แรกปลูกก็อาศัยน้ำฝน ตั้งแต่ปลูกต้องปลูกช่วงฤดูฝน แต่ต้องหมั่นบำรุงดูแลต้นไม้ด้วย เมื่อผ่าน 4 ฝน ต้นไม้ก็จะยืนอยู่ได้

กิจกรรมที่ 6 : สรุปบทเรียนประจำวัน

สรุปบทเรียนประจำวัน

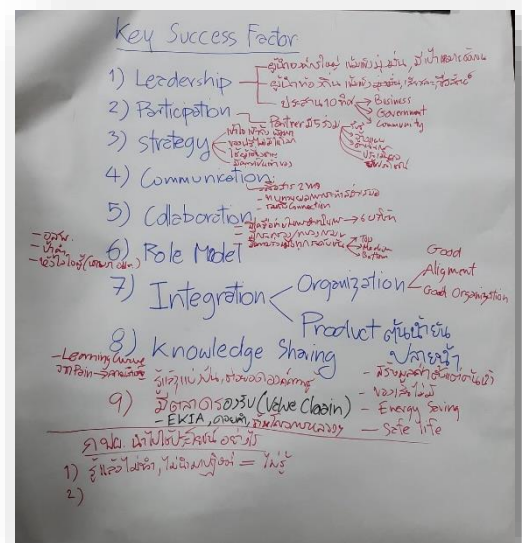
หน้า Key Success ของโครงการพัฒนาตอยตุงไปปรับใช้กับ กฟผ.

- การฝึกอบรมเพิ่มเติมให้กับทีมงานในสิ่งที่ตนไม่ถนัด
- นโยบายต้องชัดเจน และต่อเนื่อง
- เน้นความต้องการของชุมชนที่ต้องการพัฒนา
- การที่ไม่เชี่ยวชาญให้หา Partner เครือข่าย หรือ คนสอน
- การมีส่วนร่วมทั้งระดับนโยบาย ระดับบริหาร และระดับชุมชน
- การสื่อสาร ประสานงาน โครงการพัฒนาตอยตุงฯ มีการสื่อสารบ่อยมากๆ

ตัวประสานที่สื่อสารและส่งสารที่ดีจะต้องไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งทั้งสองฝ่าย

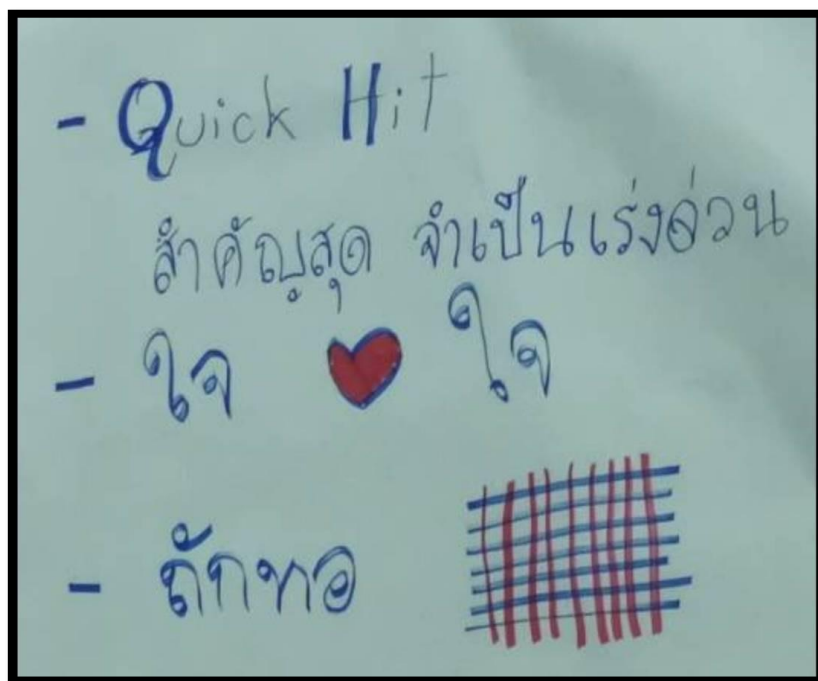
- การจัดเก็บข้อมูลที่เป็นจริง โดยการลงไปคุยกับชาวบ้าน ทำความเข้าใจกับชุมชน
- การสร้างความไวใจ ความเชื่อใจก่อนลงพื้นที่
- ดูเรื่องของตลาด >> ธุรกิจที่จะต้องดูความต้องการของลูกค้า
- ต้องมี Quick Hit
- ทำงานบูรณาการ
- ชุมชนเป็นศูนย์กลาง
- ความเป็นเจ้าของ
- 3 S Model (Survival >> Sufficiency >> Sustainability)
- หาRoot Cause ที่แท้จริงและแก้ไขที่ Root Cause
- โครงการหรือกิจกรรมที่จะต้องหาข้อมูล วิเคราะห์ และบริหารความเสี่ยง ให้ชาวบ้านเสี่ยงไม่ได้ ต้องสร้างความมั่นใจว่าผลตอบแทนต้องดีกว่าเดิม
- ดูให้ครบวงจรและครบกระบวนการ
- ผู้นำ Leadership ประกอบด้วย 3 ส่วน
 - ผู้นำองค์กร ต้องมีความเข้มแข็ง มุ่งมั่น และมีเป้าหมายชัดเจน
 - ผู้นำท้องถิ่น ต้องเข้มแข็ง เสียสละ และซื่อสัตย์
 - ผู้ประสาน 10 ทิศ Business Government Community
- การส่งต่อ และต่อยอดองค์ความรู้
- ความเป็นธรรม เสมอภาคและการให้เกียรติ
- การพัฒนาคน โดยการดึงศักยภาพ และเพิ่มศักยภาพ
- การมีกฎระเบียบ วินัย หรือ กติกาชุมชน

ในตอนท้ายกิจกรรมพี่น้องที่ได้สรุปบทเรียนให้กับคณะ ดังนี้

- การสร้างความศรัทธา ต้องแก้ที่ **Quick Hit** คือ แก้ไขสิ่งที่จำเป็นเร่งด่วน และสิ่งที่สำคัญที่สุด ของชาวบ้านก่อน ต้องมีข้อมูลที่ถูกต้อง
- ข้อมูล
 - ต้องมีการกำหนดขอบเขตที่จะทำให้ชัดเจน
 - ต้องดูว่าใครที่อยู่ในพื้นที่นั้นบ้าง
 - ค้นหารากเหง้าปัญหา และแก้ไขให้ได้ ห้ามพลาด
 - แสดงความตั้งใจจริง (ใจต่อใจ เพราะถ้าเราไปด้วยใจ คนก็จะสัมผัสได้)
- ผู้นำต้องนำทำ ไม่ใช่บอกให้ทำ เหมือนสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงนำมาก่อนแล้วคนอื่น ๆ จึงทำตาม
- ทำงานต้องบูรณาการกัน เหมือนการทอดผ้า ต้องมีด้ายยืน และด้ายพุ่งสอด ถักทอประสานกันเพื่อทำให้เกิดลวดลายที่สวยงาม เราจะทำลวดลายไหนออกมาก็จะขึ้นอยู่กับกรอบแบบของเรา

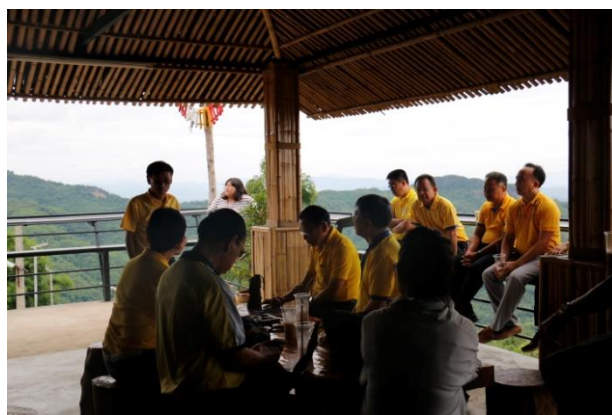

วันที่ 13 กรกฎาคม 2562

- คณะเยี่ยมชม พระตำหนักดอยตุง หอแห่งแรงบันดาลใจ และสวนแม่ฟ้าหลวงตามอัยยาศัย
- เยี่ยมชมร้านกาแฟต้นตุง ณ หมู่บ้านอาข่าป่ากล้วย

คณะเยี่ยมชมสวนแม่ฟ้าหลวง และ Tree Top Walk

คณะเยี่ยมชมร้านกาแฟต้นตุง ณ หมู่บ้านอาข่าป่ากล้วย

Next Step: ทางผู้บริหาร กฟผ. มีแผนที่จะนำคณะผู้บริหาร กฟผ. อีก 1 รุ่น มาศึกษาดูงานที่โครงการพัฒนา ดอยตุงในช่วงปลายปี 2562 เพื่อเรียนรู้หลักการพัฒนาแบบเชิงลึก

4. ผลการประเมินความพึงพอใจในการศึกษาดูงาน และการประเมินด้านการจัดการ

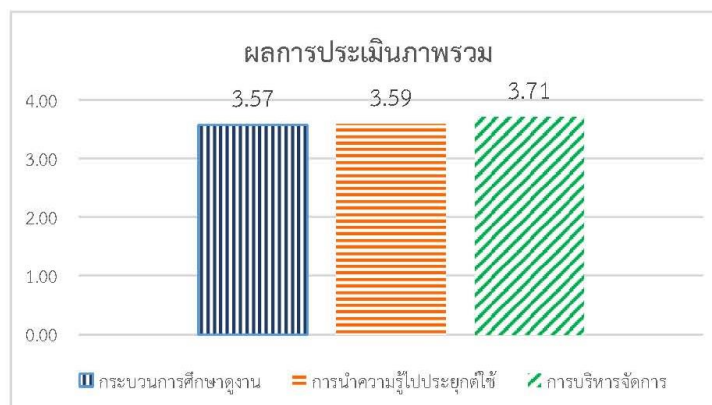
รายงานผลการประเมิน
คณะผู้บริหาร การไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย
วันที่มาศึกษาดูงาน : วันที่ 11-13 กรกฎาคม พ.ศ. 2562
ศึกษาดูงาน ณ โครงการพัฒนาถอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1. จำนวนผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน : ผู้มาศึกษาดูงาน 28 คน ตอบแบบประเมิน 27 คน (ร้อยละ 96.42) จากผลการประเมินพบว่า เป็น เพศชาย 22 คน (81%) เพศหญิง 5 คน (19%) เป็นระดับผู้บริหาร 24 คน (89%) เจ้าหน้าที่ 1 คน (4%) ผู้บริหารที่เกษียณ 2 คน (7%) และร้อยละ 74 ไม่เคยมาศึกษาดูงาน ณ โครงการพัฒนาถอยตุงฯ

2. ผลการประเมินจากคณะดูงานในด้านต่างๆ

ผลการประเมินในด้านต่างๆ ได้มาจากการให้ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานแสดงความคิดเห็นผ่านแบบประเมินในหัวข้อต่างๆ ซึ่งกำหนดระดับความคิดเห็นดังนี้ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = มาก 4 = มากที่สุด ซึ่งมีผลการประเมิน ดังนี้

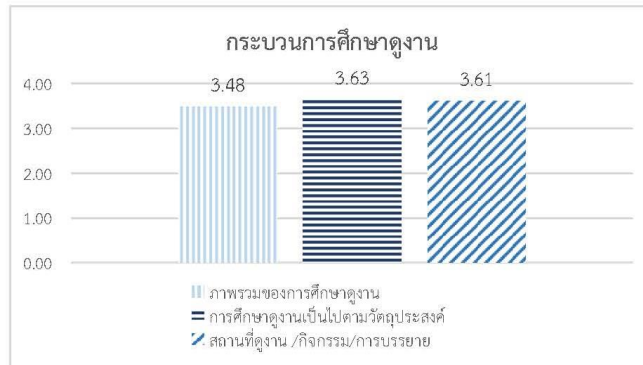
2.1 การประเมินผลภาพรวมเฉพาะด้าน 3 ด้าน คือ กระบวนการศึกษาดูงาน การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ และการบริหารจัดการ พบว่า การบริหารจัดการ มีค่าคะแนนมากที่สุด คือ 3.71 รองลงมา คือ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 3.59 และ กระบวนการศึกษาดูงาน 3.57 ตามลำดับ

2.2 ผลการประเมินแยกตามประเด็น

(1) ด้านกระบวนการศึกษาดูงาน : ด้านกระบวนการศึกษาดูงานพบว่า เรื่อง การศึกษาดูงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีค่าคะแนนมากที่สุด 3.63 รองลงมา เรื่อง สถานที่ดูงาน/ กิจกรรม/ การบรรยาย มีค่าคะแนน 3.61 และภาพรวมของการศึกษาดูงาน มีค่าคะแนน 3.48

ด้านกระบวนการศึกษาดูงาน พบว่า ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการศึกษาดูงานว่า มีประเด็นที่อยากเรียนรู้เพิ่มเติม เช่น เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาดูงานและการได้พื้นที่เพื่อพูดคุยกับชุมชนเพิ่มขึ้น

- เพิ่มการลงชุมชนและได้ลงมือปฏิบัติ
 - เน้นภาคปฏิบัติ ลงพื้นที่มากกว่านี้
 - ลงพื้นที่สัมผัสชุมชน
 - เยี่ยมชมความเป็นอยู่ของชุมชน
 - พบผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ที่มีประสบการณ์ ให้มากกว่านี้
 - อยากให้มีการไปพบชุมชนในพื้นที่จริง ๆ ไปเห็นความเป็นอยู่จริง
 - อยากมีเวลาเพิ่ม ได้คุยกับคนที่ปฏิบัติในพื้นที่ให้มากกว่านี้
 - คุยกับชุมชนมากๆ
- เพิ่มระยะเวลาในการศึกษาดูงาน
 - เพิ่มระยะเวลาในการศึกษาดูงาน
 - เวลาติดมากเกินไป
- เรื่องที่อยากศึกษาเพิ่มเติม
 - กระบวนการในการจัดการเครือข่าย
 - ขอดู start up
 - การจัดการสิ่งแวดล้อม
 - การตลาด
 - อยากดูแปลงกาแฟ และศูนย์พัฒนาเด็ก
 - ดูงานที่น่าสนใจอื่นๆ

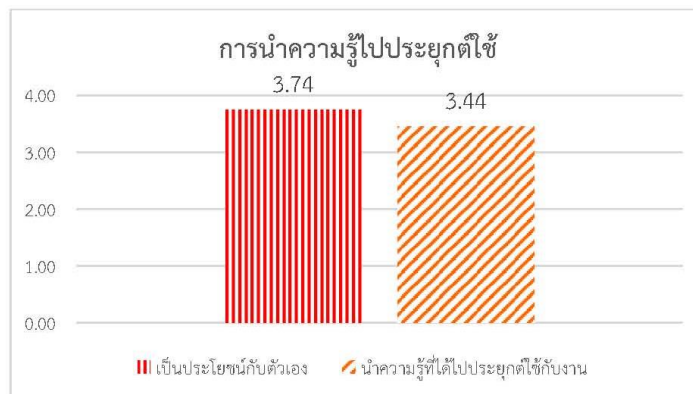

- ปัญหาที่พบและวิธีการแก้ปัญหาทั้งที่แก้ได้และไม่ได้
- อื่นๆ
 - ทำเอกสารแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics) นำกลับไปศึกษาเพิ่มเติมได้
 - มีเอกสารประกอบการบรรยาย
 - อยากให้มีการ สรุปล่อยๆ ให้ทราบด้วย

(2) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้:

(2.1) การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ พบว่า การศึกษาดูงานครั้งนี้เป็นประโยชน์กับตัวเอง มีค่าคะแนน

3.74 และ การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับงาน มีค่าคะแนน 3.44

การศึกษาดูงานครั้งนี้ตรงตามความคาดหวังในระดับใด โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้ 1 = น้อยที่สุด, 2 = น้อย, 3 = มาก, 4 = มากที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.70

โดยการศึกษาดูงานตรงกับความคาดหวังในระดับ 4 จำนวน 19 คน (70%) ด้วยเหตุผล ดังนี้

- ได้รับความรู้และเข้าใจเรื่องศาสตร์พระราชมากขึ้น
 - มีความรู้ ความเข้าใจศาสตร์พระราชมากขึ้นและนำไปใช้ได้
- ได้รับความรู้ และความเข้าใจที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานได้
 - ดอยตุงโมเดล สามารถใช้ เป็น Role Model ของ กฟผ. ได้เป็นอย่างดี สามารถปรับใช้ได้ ในหลายๆ ด้าน
 - กฟผ.ทำมานานแต่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงต้องเรียนรู้จากที่ประสบความ สำเร็จ
 - ได้เห็นตัวอย่างกระบวนการ และแนวคิดที่นำไปสู่ความสำเร็จอย่างชัดเจน มีการถอดบทเรียนให้เห็นประเด็นสำคัญที่จะนำไปปรับใช้ได้จริง
 - งาน CSR เป็นงานที่รับผิดชอบ และตรงกับสภาพความเป็นจริงที่พบ
 - ได้ทราบวิธีการจัดการปัญหา อุปสรรค
 - ได้รับแนวคิดไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน
 - ได้นำไปใช้ประโยชน์
 - เรียนรู้สิ่งใหม่ตลอดเวลา
 - ได้ข้อมูลและแบบอย่างใหม่ๆ

- ได้ความรู้ที่แปลกใหม่ครับ
- เข้าใจได้ลึกซึ้ง

● อื่นๆ

- ดีมาก

และการศึกษาดูงานตรงกับความคาดหวังในระดับ 3 จำนวน 8 คน (30%) ด้วยเหตุผล ดังนี้

- ได้รับความรู้และเข้าใจเรื่องศาสตร์พระราชมากขึ้น
 - ได้รับทราบและเข้าใจศาสตร์พระราชาและดอยตุงโมเดลของสมเด็จพระเจ้า
- ได้รับความรู้ และความเข้าใจที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานได้
 - กฟผ.จะต้องเติบโตไปพร้อมกับชุมชนรอบหน่วยงาน กฟผ.
 - นำ Role Model ไปใช้
 - สามารถนำไปใช้ได้อย่างดี
 - ได้เห็นการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติจริง
 - มีหลายเรื่องที่น่าไปปฏิบัติได้
- อื่นๆ
 - ตรงเป้าหมาย

(3) ด้านการบริหารจัดการ : ด้านการบริหารจัดการพบว่า เรื่อง การประสานงานของเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงาน และเรื่องที่พิกมีความสะอาดและปลอดภัย มีค่าคะแนนมากที่สุด 3.74 รองลงมา คือ เรื่อง ยานพาหนะ มีค่าคะแนน 3.70 และ อาหารและเครื่องดื่มมีความเหมาะสมและเพียงพอ มีค่าคะแนน 3.67

เรื่องการบริหารจัดการ ผู้เข้าศึกษาดูงานมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องอาหาร ว่า อาหารเน้นผัก ผลไม้ เพื่อสุขภาพ ลดของหวาน